

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Prop. 16 L

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (Homofile og kvinner i trossamfunn m.m.)

*Tilråding fra Barne- og likestillingsdepartementet av 9. oktober 2009,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innholdet i proposisjonen

Regjeringen legger med dette fram forslag om endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Forslaget ble satt fram for Odelstinget i forrige sesjon som Ot.prp. nr. 79 (2008-2009). Forslaget ble imidlertid ikke behandlet.

Etter overgangsregel til endringer i Stortingets forretningsorden § 33, vedtatt 10. juni 2009, bortfaller proposisjoner som ikke er blitt ferdig behandlet av Odelsting og Lagting i valgperioden 2005-2009 ved utgangen av valgperioden. Lovproposisjonen framsettes derfor på nytt.

I denne proposisjonen er inntatt et likelydende lovutkast som i Ot.prp. nr. 79 (2008-2009). For så vidt gjelder lovmotivene, vises det til nevnte proposisjon. Departementet ser imidlertid behov for en presisering: Diskriminering på grunn av graviditet, fødsel eller benyttelse av permisjonsrettigheter forbeholdt det ene kjønn, er direkte diskriminering etter gjeldende § 3 andre ledd nr. 2. Uttrykket «forbeholdt det ene kjønn» er i Ot.prp. nr. 79 (2008-2009) punkt 8.3.4 foreslått erstattet med «forbeholdt mor eller far». Dette er kun ment som en lov-

teknisk endring som skal videreføre gjeldende regler om et sterkt vern mot graviditetsdiskriminering. Med dette siktes det til mødres rett til permisjon under svangerskapet etter arbeidsmiljøloven § 12-2 og fødselspermisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-4. Det samme gjelder andre forhold som utelukkende gjelder kvinner, som omplassering under graviditeten på grunn av farlig arbeidsmiljø, ammefri mv. Det sterke vernet gjelder på samme måte fedres omsorgspermisjon etter § 12-3 og ved benyttelse av fedrekvoten under foreldrepermisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-5 første ledd. Uttrykket «mor eller far» omfatter også foreldres benyttelse av disse rettighetene ved stebarnsadopsjon etter adopsjonsloven og medmorskap etter barneloven.

Departementet fremmer samtidig forslag til endring i diskrimineringsombudsloven § 1 andre ledd nr. 4. Lovforslaget er en rettelse av feil i en henvisning som ble inntatt ved lovendring av 20. juni 2008 i forbindelse med vedtak om diskriminerings- og tilgjengelighetslov, jf. Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Det korrekte er at er reglene i § 13-9 om virkninger av brudd på diskrimineringsforbudet skal være unntatt fra Likestil-

Endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (Homofile og kvinner i trossamfunn m.m.)

lings- og diskrimineringsombudets (ombudets) og Likestillings- og diskrimineringsnemndas (nemndas) håndheving, og ikke arbeidsmiljøloven § 13-8 om delt bevisbyrde.

Barne- og likestillingsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) gjøres følgende endringer:

§ 13-3 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

§ 13-4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Likestillingsloven § 4 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 13-4 andre ledd andre punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for opplysninger om *søkerens samlivsform*.

II

I lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Loven gjelder på alle *områder*.

§ 3 andre ledd nr. 2 første punktum skal lyde:

2. setter en kvinne i en dårligere stilling enn hun ellers ville ha vært på grunn av graviditet eller fødsel, eller setter en kvinne eller en mann i en dårligere stilling enn vedkommende ellers ville ha vært på grunn av utnyttelse av permisjonsrettigheter som er forbeholdt *mor eller far*.

§ 3 andre ledd nr. 2 nytt andre punktum skal lyde:

Tilsvarende skal spørsmål om graviditet, adopsjon eller familieplanlegging i ansettelsesprosessen, uavhengig av søkerens kjønn, regnes som direkte forskjellsbehandling.

§ 3 nytt femte ledd skal lyde:

Forskjellsbehandling i trossamfunn på grunn av kjønn som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, er tillatt. Ved ansettelser i trossamfunn må kravet til et bestemt kjønn i tillegg ha avgjørende betydning for utøvelsen av arbeid eller yrke.

§ 3 nåværende femte til syvende ledd blir nytt sjetten til åttende ledd.

§ 4 nytt tredje ledd skal lyde:

I ansettelsesprosessen, herunder under intervju, må ikke arbeidsgiver be om at søker, uavhengig av kjønn, skal gi opplysninger om graviditet, adopsjon eller familieplanlegging. Arbeidsgiver må heller ikke iverksette tiltak for å innhente slike opplysninger på annen måte.

§ 4 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

III

I lov 10. juni 2005 nr. 40 om likestillings- og diskrimineringsombudet og likestillings- og diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd nr. 4 skal lyde:

Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern kapittel 13, med unntak av § 13-1 tredje ledd og § 13-9.

§ 3 første ledd første og andre punktum skal lyde:

Ombudet skal arbeide for å fremme reell likestilling uavhengig av kjønn, *nedsatt funksjonsevne*, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn på alle samfunnsområder. På arbeidslivets område skal ombudet også arbeide for å fremme likebehandling uavhengig av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon, seksuell *orientering* og alder.

Endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (Homofile og kvinner i trossamfunn m.m.)

IV

I lov 6. juni 2008 nr. 42 om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) skal § 9 andre ledd lyde:

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, *herunder informasjons- og kommunika-*

sjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.